

Lã Việt

Sòng bài Da Đỏ - một vấn nạn mới trong cộng đồng Việt

Chiều ba mươi Tết năm trước, có anh bạn gọi điện thoại, nhờ vợ chồng tôi trông giùm hai đứa con nhỏ vì anh chị bận công chuyện gấp. Chúng tôi sốt sắng nhận lời, cho rằng chắc có chuyện gì khẩn cấp lắm nên hai người mới phải gửi con vào ngày cuối năm như thế. Tối hôm ấy, trên đường chở cả nhà đi chùa đón giao thừa, phần vì tò mò, phần lo lắng, tôi gắng hỏi hai đứa bé. Đứa lớn mới thật tình bảo là bố mẹ chúng đi Casino Da Đỏ đón giao thừa.

Hiện tượng của vợ chồng bạn tôi không phải là hiếm trong cộng đồng Việt Nam ở xứ Mỹ này. Trong vài năm trở lại đây, các sòng bài của các bộ lạc Da Đỏ (tribal casino) đã mặc nhiên trở thành trung tâm giải trí của các cộng đồng thiểu số gốc Á châu, đặc biệt là cộng đồng người Việt.

Ngày xưa khi nói đến cờ bạc, người ta thường phải đến Las Vegas, Reno hoặc Atlantic City, những trung tâm chính của nền cờ bạc nước Mỹ. Đối với dân tị nạn thích đánh bài, việc đến các thành phố này để thỏa mãn thú đỏ đen không thực tế mấy. Cố lắm, một năm nhiều lắm đi được vài lần. Rốt cuộc cũng chỉ quanh quẩn trong mấy quán bar Mỹ. Nhưng những nơi này không mặn mà mấy với sắc dân Á châu; cả về các loại bài bạc cũng như thịnh tình tiếp đón đều rất nghèo nàn. Cùng lắm thì tìm đến các sòng bài lậu ở phố Tàu. Nhưng những nơi này nổi tiếng là nguy hiểm. Năm 1983, tại thành phố Seattle, tiểu bang Washington, đã xảy ra vụ thảm sát đẫm máu ở một sòng bài lậu tại nhà hàng Wah Mee. Mười bốn khách chơi bài bị trói, cướp và bắn chết một cách dã man.

Đến năm 1988, Toà án Tối cao và Quốc hội Mỹ thông qua Đạo luật Quản lý Tổ chức Cờ bạc cho Người Da Đỏ (Indian Gaming Regulatory Act). Đạo luật này cho phép các bộ lạc Da Đỏ mở các sòng bài trong vùng đất tự trị của họ. Các sòng bài Da Đỏ này được FBI và Hội đồng Quốc gia Quản lý Cờ bạc cho Người Da Đỏ (National Indian Gaming Commission) giám sát chặt chẽ để phòng chống các hoạt động bất hợp pháp, cũng như để đảm bảo thu nhập từ các sòng bài phải được đầu tư phục vụ nền kinh tế và xã hội của các bộ lạc Da Đỏ tự trị.

Chỉ vài năm sau khi đạo luật này được ban hành, các sòng bài Da Đỏ đã nhanh chóng trở thành cứu cánh kinh tế của các bộ lạc trên khắp nước Mỹ, vốn luôn trong tình trạng trì trệ, nghèo nàn triền miên. Chẳng mấy chốc, chúng đã trở thành một nền kỹ nghệ hái ra tiền. Cho đến nay, trên toàn quốc có khoảng 360 sòng bài của các bộ lạc tự trị, với lợi nhuận hàng năm vượt trên 22 tỉ đô la, trên cả lợi nhuận của Las Vegas và Atlantic City cộng lại.

Nhận thức được tiềm năng dồi dào của con gà đẻ trứng vàng này, các bộ lạc Da Đỏ không ngừng vận động các quan ngành ở Washington để nới rộng ảnh hưởng, cũng như thúc đẩy thông qua các dự luật có lợi cho các sòng bài của họ. ^[1] Ngoài việc đa dạng hóa các trò cờ bạc, các casino cũng mở rộng các môn giải trí khác như ca nhạc, quyền Anh, khách sạn, nhà hàng, gift shop (tiệm bán đồ lưu niệm)... nhằm lôi kéo người chơi vào các sòng bài của mình.

Tìm kiếm khách hàng mới trở thành mục tiêu hàng đầu của các casino. Trong cuộc tranh giành dữ dội này, họ nhận ra rằng cộng đồng di dân Á châu là một vựa khách hàng béo bở, chưa được khai thác hết mức. Thế là bắt đầu một đại chiến dịch quảng cáo tinh vi, tốn kém và rầm rộ trong suốt hơn mười năm qua nhằm vào cộng đồng gốc Á, chủ yếu là hai cộng đồng người Hoa và người Việt. Đánh vào tập quán hay tin ở vận mệnh hên xui của những di dân này, các casino đã không từ mọi thủ thuật, trực tiếp hay gián tiếp, để đưa họ vào sòng bài của mình. Đối với một số dân tị nạn Việt, xã hội Mỹ vẫn là một cái gì đó vô cùng xa lạ. Ngôn ngữ bất đồng, dị biệt văn hoá khiến họ bị cô lập với trào lưu chính của xã hội, trong đó có cả vấn đề

giải trí. Các hội đồng hương hoặc các tổ chức cộng đồng thường chỉ chú trọng về quan điểm chính trị, ý thức hệ, mà bỏ qua các vấn đề xã hội thiết thực cho các thành viên. Tham gia các hội đoàn trên không giúp họ được gì nhiều ngoài những tranh chấp chính trị nội bộ. Họ cần một nơi mà họ có thể nói tiếng mẹ đẻ một cách thoải mái, có thể chơi những môn bài bạc mà họ quen thuộc và ưa thích, mà không phải ngại ngùng hay mặc cảm. Hiểu được nhu cầu ấy, các casino Da Đỏ đã cố gắng để làm những con bạc người Việt có cảm giác như đang ở nhà.

Bắt đầu là việc mở thêm những cửa xì dách, bài cào... các món chơi được dân châu Á ưa chuộng. Bất đồng ngôn ngữ không là một trở ngại khi các casino bắt đầu tuyển nhân viên chia bài (dealer) nói tiếng Việt. Chiến dịch tiếp thị không chỉ dừng lại trong phạm vi casino. Các nhật báo, tuần báo tiếng Việt số nào cũng đăng tải các trang quảng cáo lớn cho các sòng bài. Hình ảnh dân châu Á xuất hiện đầy rẫy trên mục chính của các quảng cáo trên báo chí, truyền hình, cũng như các trang web của các casino. Những chương trình truyền hình địa phương cũng thường đăng tải quảng cáo bằng tiếng Việt. [2] Trong các cơ sở thương mại của người Việt lúc nào cũng có những tờ poster (quảng cáo) sắc sỡ, bắt mắt, thông báo các chương trình giải trí tại các casino Da Đỏ trong vùng. Các quầy *buffet* cũng bắt đầu phục vụ các món ăn Tàu và Việt với giá rẻ hơn bên ngoài.

Các dịch vụ “ăn theo” cũng đã tiếp tay đắc lực cho chiến dịch chiêu dụ khách hàng. Những trường dạy chia bài (dealer school) bắt đầu mở lớp dạy chia bài bằng tiếng Việt và tiếng Hoa. Các bầu sô người Việt hợp tác chặt chẽ với các casino đưa hàng loạt các ca sĩ trong nước cũng như từ Việt Nam, từ nổi tiếng cho đến hạng 2, 3, đến biểu diễn trong các chương trình giải trí (còn gọi là Asian night hay Vietnamese night). Khách giả vào xem hoàn toàn miễn phí.

Tiết mục văn nghệ *free* (miễn phí) của các casino đã tạo được một tầng lớp khán giả người Việt khá đông và trung thành. Cứ mỗi cuối tuần là người ta bắt đầu í ới gọi nhau, bàn luận xem casino nào có ca sĩ hoặc tiết mục gì đặc sắc để rủ nhau đi xem. Thời buổi dạ vũ miễn phí trăm hoa đua nở, nếu không thích nơi này thì đi chỗ khác, tha hồ lựa chọn. Đặc biệt vào dịp tết Nguyên đán, hầu hết các casino đều có tổ chức lễ đón giao thừa với đầy đủ các tiết mục múa lân, đốt pháo, lì xì. Phong tục Việt với ngàn năm tinh túy đều hiện diện đầy đủ trong casino. Chỉ thiếu bát hương cúng ông bà, người ta có thể tổng cựu nghinh tân ngay tại sòng bài.

Không chỉ ngừng lại ở những người có khả năng tự đến các sòng bài để chơi, các casino đã tiến thêm một bước trong việc lôi kéo những người ham vui nhưng lại không có phương tiện di chuyển. Họ điều động các chuyến xe buýt miễn phí đến các khu chợ châu Á để đưa rước khách chơi bài mà chủ yếu là các bậc cao niên. Việc các tiểu bang gần đây đưa ra luật cấm hút thuốc ở những nơi công cộng càng tạo thêm điều kiện cho các casino Da Đỏ có cơ hội chiêu dụ khách hàng, vì các các bộ lạc tự trị này không bị ảnh hưởng bởi pháp luật địa phương. Khách vào các sòng bài được thoải mái hút thuốc. Một số casino còn đãi một bữa ăn miễn phí nếu bạn trình căn cước để chứng tỏ rằng hôm ấy là ngày sinh của bạn. Được đón tiếp như những thượng khách, những di dân cả đời cơ cực đã tìm được cho mình một thiên đường trong những làng Da Đỏ.

Đương nhiên, các sòng bài không phải kéo khách đến để xem các mục giải trí hoặc ăn uống miễn phí. Mục đích cuối cùng vẫn là hướng các vị khách đến các cửa chơi bài. Và họ đã rất thành công trong việc này. Phương pháp mời chào khách hàng trên có vẻ như đã quá xưa cũ, nhưng thực ra lại vô cùng hiệu quả. Ban đầu thì đến xem show (chương trình biểu diễn), sau thì được tặng vài phiếu chơi miễn phí để thử vận may. Chẳng mấy chốc mà trở thành khách hàng quen thuộc. Dù muốn hay không, với cung cách tiếp thị ồ ạt như thế, dần dần khách chơi bài của các casino đa phần là dân gốc Á. Theo thống kê không chính thức, trên phân nửa khách chơi bài thường xuyên trong các Indian casino (sòng bài da Đỏ) là dân châu Á, chủ yếu là dân gốc Việt và Hoa. Trong các phòng tiếp tân của các casino này thường treo hình ảnh của những người thắng lớn trong tháng. Đa số các bức hình ấy là dân da vàng. Những cuộc thi đánh bài *poker* trình chiếu trên truyền hình, hầu như vòng chung kết nào cũng có một vài cao thủ gốc Việt.

Cái hệ quả tất nhiên mà ai cũng biết đã đến. Với phương thức tổ chức chuyên nghiệp và khoa học, nhà cái luôn nắm phần thắng trong tay, dù người chơi có may mắn đến đâu. Trung bình trong mỗi loại bài, tỉ lệ thắng của người chơi không bao giờ cao quá 10%. Khoảng cách từ việc đánh vài ván cho vui, thử thời vận, đến trở thành nghiện ngập cách nhau không xa mấy. Theo thống kê, tỉ lệ dân số toàn nước Mỹ có vấn đề về bài bạc và cá cược (pathological gambling) rất thấp, tuy nhiên tỉ lệ nghiện ngập cờ bạc trong cộng đồng châu Á cao hơn rất nhiều, mặc dù họ chỉ chiếm khoảng 4.5% tổng dân số. Cái giá phải trả của những người vướng vào vòng đỏ đen thường là nợ nần, mất việc, rồi dẫn đến phá sản. Một số xoay ra lừa lọc, trộm cắp. Những chứng tật khác như nghiện rượu và ma túy cũng thường là bạn đồng hành của tệ nghiện bài bạc, cá cược. Ngay cả những người thất nghiệp hoặc lãnh trợ cấp xã hội cũng nường trọn những đồng tiền trợ cấp ít ỏi hàng tháng vào các sòng bài.

Tôi có quen một cặp vợ chồng người Việt. Hầu như cuối tuần nào họ cũng vào các casino. Không phải để đánh bài mà để đợi các đồng hương quen biết thua cháy túi thì họ cho vay nóng với tiền lãi cao. Công việc

này cũng giúp họ có một thu nhập đáng kể.

Nhiều người thua hết tiền, liền xoay ra dùng thẻ tín dụng (credit card). Rút hết tài khoản cho phép của thẻ tín dụng, họ xoay ra dùng thẻ tín dụng của các cửa hàng thương mại. Các thẻ này không rút tiền được, chỉ được dùng để mua chịu trả góp những sản phẩm của cửa hàng. Các con bạc khát nước không ngại dùng thẻ này để mua những món hàng đắt tiền như đồng hồ, nữ trang, TV, laptop (máy tính xách tay)..., rồi bán lại cho bạn bè hay người quen với giá rẻ để lấy tiền mặt. Khi nợ đòi đến cửa thì khai phá sản. Tôi từng đi thông dịch giúp một người quen ra toà để khai phá sản. Khi luật sư bên chủ nợ hỏi anh ta làm gì với những món đồ đã mua, anh ta trả lời một cách đơn giản là bán chúng để lấy tiền đánh bạc trong các casino. Khoảng một tháng sau, trong một lần uống rượu say từ một sòng bài, trên đường về, anh ta đâm xe vào vách núi. Bị chấn thương cột sống, anh phải ngồi xe lăn suốt đời.

Hệ lụy của cơn lốc cờ bạc không chỉ ảnh hưởng đến những con bạc. Nạn nhân gián tiếp của tệ nạn này chính là gia đình họ. Bạo hành gia đình, ly dị thường là hậu quả tất yếu của dân cờ bạc. Một khi các bậc cha mẹ đi casino, dù để đánh bài hay chỉ xem ca nhạc vui chơi miễn phí, họ cũng đã đánh mất ngàn ấy thời gian quý báu dành cho gia đình, con cái. Các hội đoàn, chùa chiền và nhà thờ cũng mất đi khá nhiều thành viên. Các hội đoàn này gần đây cũng ngăn ngại trong việc tổ chức các buổi văn nghệ, hội chợ gây quỹ vì số lượng khán giả giảm sút rõ rệt, không đủ để trang trải chi phí. Lớp trẻ cũng vì vậy mà mất đi dịp học hỏi phong tục nguồn gốc của mình. Một số các em học sinh khi tốt nghiệp trung học, thay vì vào các trường *college* (cao đẳng), lại ghi danh vào các trường dạy chia bài để trở thành *dealer*. Số tiền *tip* (thưởng công phục vụ) khá cao trong mỗi ca làm việc là một cám dỗ khó cưỡng lại khi họ quyết định nghề nghiệp tương lai của mình.

Các thống kê gần đây đều đưa ra kết luận rằng cờ bạc là vấn đề quan tâm hàng đầu trong các cộng đồng gốc Á. Mặc dù được các cơ quan cấp quốc gia giám sát kỹ lưỡng để phòng chống các tội phạm liên quan đến bài bạc, nhưng những hậu quả gián tiếp từ những sòng bài này lại không được giới hữu trách đề cập hoặc lưu tâm đúng. Ngân quỹ từ liên bang cũng như địa phương cung cấp cho các chương trình nhằm giáo dục, chữa chạy và ngăn ngừa nạn ghiền bài bạc thường bị thiếu hụt, do đó thường hay chết yểu. Hơn nữa, các chương trình này hầu như chỉ đề cập đến các nạn nhân một cách đại trà và thiếu chú trọng vào cộng đồng gốc Á trong khi họ lại là mục tiêu chính của các casino, vì thế không có tác dụng mấy. Đặc biệt về văn hoá, ngôn ngữ cũng là một trở ngại cho các con nghiện tìm đến các cơ quan trên để được giúp đỡ. Các tổ chức xã hội, tôn giáo địa phương vẫn thường lên án và kiến nghị chính phủ hạn chế việc mở thêm các sòng bài, nhưng tiếng nói của họ thường chỉ rơi vào khoảng không. Ngược lại, các bộ lạc Da Đỏ, với hệ thống *lobby* (vận động hành lang) đầy quyền lực vẫn đang vận động chính quyền liên bang nới lỏng thêm các điều lệ, như cho phép mở cửa 24/24; nâng cao tiền đặt cược và đặt thêm máy chơi bài (slot machine).

Các bộ lạc Da Đỏ từ mấy trăm năm nay luôn chìm trong bối cảnh khủng hoảng và bế tắc về xã hội lẫn kinh tế. Chính quyền Mỹ, với phương cách ru ngủ, đã tạo ra một chế độ trợ cấp an sinh kinh niên cho những cộng đồng này, khiến họ không khi nào có thể tự mình đứng vững, mà luôn phải dựa vào lòng hào phóng của chính quyền liên bang. Để thay đổi tình trạng bao cấp này, thay vì nên đầu tư các vùng đất tự trị này một cách lâu dài và tổng khắp về kinh tế, xã hội và giáo dục, chính quyền Mỹ đã tạo ra cái đạo luật ăn xổi kiểu *fastfood* (đồ ăn nhanh), cho phép họ mở sòng bài tràn lan, coi nó như một phép màu làm thay đổi cuộc sống của các *Indian nations* (bộ lạc da Đỏ). Hành động này có thể được xem như một thoả hiệp dễ dãi của nước Mỹ hòng bù đắp lại những tội lỗi mà cha ông họ đã gây ra đối với những nhóm thổ dân này thời lập quốc. Hậu quả là cộng đồng gốc Á mặc nhiên trở thành miếng mồi béo bở trong công cuộc tiếp thị kiếm khách của người Da Đỏ.

Rõ ràng là không một tổ chức xã hội hay đoàn thể chính trị nào có thể vận động để lật ngược lại đạo luật

trên. Và chính phủ Mỹ cũng chẳng có cố gắng nào đáng kể để giúp đỡ các cộng đồng gốc Á trước sự tiếp thị thái quá từ các casino. Chúng ta có thể nhìn việc này như hậu quả tất yếu của nền kinh tế tự do, hoặc chúng ta cũng có thể xem nó như một sỉ nhục đối với giá trị đạo đức và văn hoá của cộng đồng mình. Điều này hoàn toàn tùy thuộc không những vào các vị đứng đầu cộng đồng mà cả cho mỗi thành viên, nếu chúng ta không muốn một mai các casino trên trở thành trung tâm văn hoá và giải trí của người Việt hải ngoại.

Tài liệu tham khảo

- *Asian-Nation*, "Gambling, Addiction, & Asian Culture." <http://www.asian-nation.org/gambling.shtml>
- Gambling Participation and Problems Among South East Asian Refugees to the United States – Psychiatric Services – American Psychiatric Association
<http://www.ps.psychiatryonline.org/cgi/content/full/54/8/1142>
- *Seattle Post-Intelligencer*, <http://seattlepi.nwsource.com/specials/gambling/>
- New America Media, "Casinos Aggressively Market to Asian Americans, But Few Services Help Addicts."
http://news.newamericamedia.org/news/view_article.html?article_id=c2e681fe5962fd168dfe1f3b92afa4af

© 2007 talawas

^[1] Điển hình nhất là vụ Jack Abramoff, chuyên viên vận động hành lang (lobbyist). Một số bộ lạc Da Đỏ đã mướn Abramoff làm đại diện để tranh giành ảnh hưởng chính trị và quyền được mở sòng bài. Abramoff đã lập ra những chi phí giả tạo để lấy hàng chục triệu đô la từ những bộ lạc này. Hiện Abramoff đang ngồi tù vì tội này cũng như những tội đưa hối lộ khác cho một số dân biểu liên bang.

^[2] Trung bình một đoạn quảng cáo dài 30 giây trong một chương trình truyền hình địa phương tốn khoảng từ 5 nghìn đô trở lên (đôi khi cao đến cả chục nghìn đô) trong giờ cao điểm. Dám bỏ ngần ấy tiền chỉ để nhắm đến một nhóm khách hàng thiểu số như vậy cho thấy các sòng bài chịu khó chiêu dụ khách hàng người Việt đến cỡ nào.